

EAPC - Gestió i control de subvencions i ajuts

Garanties en matèria de subvencions

15-12-2022

Les garanties tenen com a objectiu assegurar els fons públics que es lliuren als beneficiaris i, si escau, a les entitats col·laboradores, sense haver d'acudir al procediment de reintegrament, així com el compliment de les obligacions que assumeixen les dues parts.

La Llei 38/2003, general de subvencions (LGS), estableix a l'article 21 que el règim de garanties, mitjans de constitució, dipòsits i cancel·lació que hagin de constituir els beneficiaris o les entitats col·laboradores, s'ha d'establir reglamentàriament. Així mateix, el Reial decret 887/2006, pel qual s'aprova el reglament de la LGS (RLGS), dedica tota la secció setena del capítol III, títol preliminar, a regular les garanties en matèria de subvencions.

Tant la LGS com el RLGS es remeten constantment a la constitució de les garanties i les seves condicions a l'instrument regulador de la subvenció. Per tant, amb caràcter general, s'han de demanar garanties quan les bases reguladores de les subvencions, l'acord de concessió o el conveni així ho estableixin.

En aquest sentit, cal tenir en compte que, d'acord amb els articles 16.3 i 17.3 de la LGS, els convenis de col·laboració entre els òrgans administratius concedents i les entitats col·laboradores, i les bases reguladores de subvencions han de regular, entre d'altres, els aspectes següents:

- En ambdós casos, les mesures de garantia que cal constituir a favor de l'òrgan administratiu concedent, els mitjans de constitució i el procediment de cancel·lació.
- En el cas de les bases reguladores, la possibilitat d'efectuar pagaments anticipats i abonaments a compte, així com el règim de garanties que, si escau, han d'aportar els beneficiaris.

Per regular aquests requisits, és important tenir en compte el que estableixen els articles 42 i 43 del RLGS sobre l'exigència i l'exoneració de la constitució de garanties:

- D'entrada, en els procediments en què concorrin diversos sol·licitants, les bases reguladores poden establir que determinats beneficiaris no hagin de constituir garanties quan la naturalesa de les actuacions finançades o les característiques especials del beneficiari així ho justifiquin, sempre que quedi prou assegurat el compliment de les obligacions imposades a aquests.

- En segon lloc, llevat que les bases reguladores estableixin el contrari, estan obligats a constituir garantia les persones o entitats que tinguin el domicili establert fora del territori nacional i no tinguin establiment permanent en aquest territori, ni tampoc el caràcter d'òrgans consultius de l'Administració espanyola.
- En tercer lloc, l'instrument regulador de la subvenció pot exonerar d'haver de constituir garanties en els casos següents:
 - Quan es tracti d'administracions públiques, dels seus organismes vinculats o dependents i de les societats mercantils estatals i fundacions del sector públic estatal, així com en el cas d'entitats anàlogues de les comunitats autònomes i les entitats locals.
 - En el cas de beneficiaris de subvencions concedides per un import inferior a 3.000 euros, llevat que el domicili d'aquests estigui establert fora del territori nacional i no tinguin establiment permanent en aquest territori, ni tampoc el caràcter d'òrgans consultius de l'Administració espanyola.
 - Quan es tracti d'entitats que per llei estiguin exemptes d'haver de presentar fiances o dipòsits davant les administracions públiques o els seus organismes i entitats vinculades o dependents.
 - En el cas d'entitats no lucratives, així com de les federacions, confederacions o agrupacions d'aquestes entitats, que desenvolupin projectes o programes d'acció social i cooperació internacional.
- En darrer lloc, cal tenir present que l'instrument regulador de la subvenció pot exigir la constitució de garanties en els casos següents:
 - En els procediments de selecció d'entitats col·laboradores.
 - Quan s'estableixi la possibilitat d'efectuar pagaments a compte o anticipats.
 - Quan es consideri necessari per assegurar el compliment dels compromisos assumits pels beneficiaris i per les entitats col·laboradores.

Pel que fa a les garanties que s'estableixen en els procediments de selecció d'entitats col·laboradores, quan aquesta col·laboració es formalitzi mitjançant un contracte, el règim de garanties ha de ser l'establert a la normativa de contractació administrativa (actualment els articles 106-114 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic). En la resta de casos, quan s'hagin de seleccionar les entitats col·laboradores mitjançant un procediment sotmès als principis de publicitat, concurrència, igualtat i no discriminació, i la col·laboració es formalitzi mitjançant un conveni, les bases reguladores, juntament amb les condicions de solvència i eficàcia que, si escau, s'estableixin, poden fixar la garantia que, amb caràcter provisional, hauran d'aportar els participants en el procediment de selecció.

D'altra banda, pel que fa als pagaments anticipats i abonaments a compte, les bases reguladores poden establir un règim de garanties dels fons lliurats.

Altrament, pel que fa a les garanties que s'estableixen per assegurar el compliment dels compromisos assumits per les entitats col·laboradores:

- Quan les bases reguladores considerin que les entitats col·laboradores han d'aportar garanties, els mitjans de constitució i el procediment de cancel·lació s'han de fer constar al conveni.
- No obstant això, quan la col·laboració es formalitzi mitjançant un contracte, són aplicables les garanties establertes a la normativa reguladora de la contractació administrativa, a més de les que es puguin establir d'acord amb el que indica l'apartat següent.
- Quan la col·laboració tingui en compte el lliurament o la distribució dels fons, l'entitat col·laboradora haurà de presentar, llevat que les bases reguladores ho haguessin exceptuat, una garantia per l'import

total dels fons públics rebuts més els interessos de demora corresponents fins a sis mesos després de la finalització del termini de justificació de l'aplicació dels fons.

Finalment, pel que fa a les garanties que s'estableixen per assegurar el compliment dels compromisos assumits pels beneficiaris, aquestes es poden exigir com a requisit per concedir la subvenció, per efectuar els pagaments o com a part integrant de la justificació de la subvenció, i tenen per objecte garantir el compliment i, en especial, el manteniment de les obligacions del beneficiari.

Per tant, es pot concloure que s'aspira a establir un marc jurídic comú tant de les garanties en procediments de selecció d'entitats col·laboradores, com en pagaments anticipats i abonaments a compte, i per a compromisos assumits per beneficiaris i entitats col·laboradores, tot això amb el propòsit de facilitar solucions uniformes i vàlides, que, en tot cas, s'han de concretar en el procés d'aprovació de les diferents bases reguladores de les subvencions i els convenis de col·laboració.

Marta Mas Valentí

Tècnica de serveis econòmics amb adscripció a Intervenció - Control Financer de la Diputació de Girona